

Сн
8805 (1)

ЛЮБОСЛОВІЇ

ИЛИ

ПЕРІОДИЧНО

ПОВСЕМѢЩНО

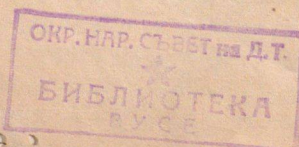
СПИСАНІЇ.

Испытайте писанія, въ нихъ же бо обращаете
животъ вѣчный, и сокровище неизчерпаемое.

СМЪРНА.

Въ Тѣпографіи А. Даміанова.

1844.

СРЕД. УЧНА БИБЛИОТ. Д-Р. IV. 2
Инв. № 14686/58

ЛЮБООЛОВІЕ

или

повсѣднѣчно описаніе.

ІЮНІИ, 1844.]

[ЧИСЛО 3.]

МѢСЯЦЪ ІЮНІИ.

ІЮНІА БѢШЕ ЧЕТВЕРТЫЙ МЕСЕЦЪ И ВО ЯЛЕАНІЙСКО-ТО, СІРѢЧЬ СТАРО ЛАТІНСКО МѢСАЦОСЛОВІЕ, И ВЪ РИМУЛАСКО-ТО; И ИМАШЕ САМЪ ДВАДЕСАТЬ И ШЕСТЬ ДЕНА ВЪ ПЕРВО-ТО ВЪ ЛАТІНСКО-ТО СІРѢЧЬ, А ТРИДЕСАТЬ ВЪ ВТОРО-ТО, РИМУЛАСКО-ТО СІРѢЧЬ. ИМА МЪ СМАЛИ ЕДИНЪ ДЕНЬ, КОЙ-ТО ІУЛІЙ КЕСАРЬ ПА ПРИТЪРИ И ОПРЕДѢЛИ ДА Е 30, УТВЕРДИ СОВРЕМЕННУ И ПОСТАНОВЛЕНІЕ-ТА МЪ, СІРѢЧЬ ДА Е ШЕСТЫЙ НА РАДЪ ОТЪ ІАННІАРИА, КАКВОТО СЛѢДЪВА И ДО ДНЕСЬ. ИМЕ-ТО МЪ ПРОИХОДИ ВЪРОАТНУ ИЛИ ОТЪ РѢЧЬ-ТА ЈУНЕ (ЮНОНА, НРА), ИЛИ ОТЪ ЈУНІЕВЕС (МАЛАШ).

ТОА МЕСЕЦЪ ИЗОВАЖАВАХА СТАРИ-ТЕ ХОРА И ОПИСЪВАХА ГО, КАТО ЕДИНЪ ЮНОШЪ (МАЛАШ МОМОКЪ), ОБЛЕЧЕНЪ СЪ ХЛАМУДА (ГОРНА ДРЕХА) ЗЕЛЕНА, КОЙ-ТО ИМА НА ГЛАВА-ТА ВЪНЕЦЪ, НА ЛАКОТЬ-АТЪ КОШНИЦА ОБЕСЕНА СОСЪ РОЖЕВЪ (ЕМИШЕ), И НА ЛѢВА-ТА РЪКА ОРЕЛЪ. СОСЪ ДЕНА-ТА ДЪРЖЕШЕ ЗНАКЪ КАРКІНОВЪ (ЗВѢЗДАШ СІР. ЗНАЦУ, И НИШАНЪ НА НЕКЕСА, НАЗЫВАЕМЪ КАРКІНЪ, (ПО БОЛГАРСКИ РАКЪ), ВЪ КОЙ-ТО ФЛАВА СЛЪЗНИЦЕ-ТО НА 10-И ДЕНЬ НА ТОА МЕСЕЦЪ, И ПРАВИ СОЛНЦЕСТОАНІЕ, СІРѢЧЬ КАТО ИСКОЧЪВА СЛЪЗНИЦЕ-ТО НА ВЫСОКО, И КАТО ПРЕСТАНЕ ОТЪ ИСКАЧЪВАНЪ-ТО И ЗА ФАША ПО НА НИСКО ДА СЕ ГЛЕДА, ТОГАВА ТОВА СОЛНЕЧНО НА ДОЛЕ ВОЗВЪРЪЩАНЪ, КАЗЪВАСЕ СОЛНЦЕСТОАНІЕ А ГРЕЧЕСКИ *ήλιοστάσιον*; ВОИСТИННУ НА ТАА СФЕРА (КОЛЕЛО), КОА-ТО СЕ ВИЖДА ТОГАВА КАТО ЕДНО СТОАНІЕ (ЗАПИРАНЪ), ПО ПРИРОДНУ И ВОИСТИННА НАЧИНЪВА НА ЗАДЪ ДА ВЪРВИ, ЧЪДНУ-О СПОРЕДЪ ДВИЖЕНІЕ-ТО МЪ И ХОДЕНЪ-ТО РАКЪ, НАЙ ПРИСТОЙНЪИ Е И НАЙ СПОСОБНЪИ Е ОБРАЗЪ И ЗНАКЪ НА ТАА СІР. СФЕРА И НА ТОВА СТОАНІЕ, ТО ЕСТЬ КАКВО-ТО РАК-О НА ЗАДЪ ВЪРВИ ТО И СОЛНЕЧНО-ТО ДВИЖЕНІЕ И ХОДЕНЪ ТАКА СЕ ВИЖДА.

БЛАГОПРАВІЕ.

ЗА БЛАГОЧИНІЕ, И ДОБРО ОБЫКНОВЕНІЕ КАТО СЕ СОБИРАШЪ СОСЪ ДРУГИ ЧЕЛОВѢЦУ.

СИЧКО НЕЩО ЦЮ ПРАВИШЪ, ТРЕБЪВА СЪ ВЕСЕЛО И СЪ РАДОСТНО ЛИЦЕ ДА ГО РАБОТИШЪ, А НЕ НАМЪРЪЩЕНЪ, И РАЗСЪРДЕНЪ. НЕ Е ПРИЛИЧНО НИТО ДА ПРАВИШЪ, НИТО ДА ГОВОРИШЪ ОНОВА, КОЕ-ТО Е НЕБЛАГОДАРНО ВЪ ДРУГИ-ТЕ. НЕ ДЕЙСЕ НАВЫКНЪВА И НЕ ПРІИМАЙ ТОВА ОБЫКНОВЕНІЕ, КОЕ-ТО СЯ СЕ НѢКОИ ОБЫКНАЛИ ДА ПРАВАТЪ И ГДѢ БЫЛО ДА БЫЛО ПОДПѢЮВАТЪ И ПОДМЪРЪЗКЪВАТЪ, КАТО ВЪМБАРЕ, А НАЙ ПОВЕЧЕ ТРЕБЪВА ДА СЕ ЧЪВАШЪ ОТЪ ТОВА ОБЫКНОВЕНІЕ, КАТО СИ СОСЪ ДРУГИ. КАТО СЕ РАЗГОВАРАШЪ, НЕ ДЕЙСИ МАХА РЪЦЕ-ТЕ, ИЛИ НОЗЕ-ТЕ, НИТО ПА ДА СИ КЛАТИШЪ ГЛАВА-ТА, КАКВОТО ПРАВАТЪ СВИРЦІИ-ТЕ, И ВИЖДАСЕ, ЧЕ КАТО СОСЪ СЕНКА-ТА СИ ДА СЕ БОРИШЪ.

НЕ ДЕЙСИ СКЪРЖА ЗЪБЪ-ТЕ, НИТО ДА ПРАВИШЪ ДРУГО НЕЩО, КОЕ-ТО ВИЖДАШЪ, ЧЕ НЕ Е ПРІАТНО ВЪ ОНША, СЪ КОИ-ТО СЕ НАМИРАШЪ.

ДА СЕ ПРОТЕГНЪВА ЧЕЛОВѢКЪ ПРЕДЪ ЧЪДЪ-ТЕ БЕЗЧИННУ, ДА СИ РАСПРОСТРЪВА РЪЦЕ-ТЕ, И ДА СИ ИСТЕГНЪКА СНАГА-ТА ГОЛЕМО БЕЗЧЕСТІЕ НАНОСИ И ГРАМЪ, ЗАЩОТО ТОВА Е ПОДОВНО И ПРИЛИЧНО НА БЕЗСЛОВЕСНУ-ТЕ, А НЕ НА СЛОВЕСНУ-ТЕ.

КАТО СТАНЕ НЕКОГАШЪ НЪЖДА ДА СЕ ПОКАШЪ ЛѢШЪ ИЛИ ДА КИХНЕШЪ, ПАЗИСЕ ДОБРЕ КОЛКО-ТО МОШЪ ДА НЕ ПОПРЪСКАШЪ ОНША, КОИ СЯ ПРИ ТЕБЕ БЛИЗЪ, СОСЪ ПЛЮВАНЪ-ТО НАСИЛНО.

НЕ Е ПРИЛИЧНО И ДА ВОЗДЫША ЧЕЛОВѢКЪ, КАТО НЕМА НѢКОА КЪДАНА ПРИЧИНА И УТѢСЕНІЕ; И АКО ТИ ДОЙДЕ НА УМЪ-АТЪ НЕЩО, КОЕ-ТО ТИ НЕ БЪДЕ, КАКВОТО ТЫ ЖЕЛАЕШЕ, И АКО ДА ВОЗДЫХНЕШЪ ТРЕБЪВА ДА ПАЗИШЪ ВОЗДЫХАНЪ-ТО ДА НЕ Е СОСЪ ГЛАСПРОИЗНОШЕНІЕ ДО ТОЛКО, ЦЮТО И СИЧКИ-ТЕ ХОРА ДА ЧЪАТЪ.

КАТО СЕ РАЗГОВАРА ЧЕЛОВѢКЪ СОСЪ ПРІАТЕЛИ-ТЕ СИ, КОЛКОТО Е ВОЗМОЖНО, ТРЕБЪВА ДА ЗА-

пира прозѣванѣ-то си; защото се вижда и прѣима за пренебреженіе и немаренѣ, и на нѣхъ става причина да поематъ разговорка-та имъ, че е съ неалагодареніе. Но като принѣди челоуѣка нѣкое бодрствованіе и неспаніе, или главоотакченіе и не може да тѣрпи, като говори обаче погрѣбно е да се чѣва и да не знае съгъ отворенни уста предъ челоуѣцъ-те и да пресича дѣмъ-те си, но пристойно е и прилично да тѣри предъ уста-та си или ръка-та си, или кърпа-та си. или ако е възможно нека завърне и глава-та си и себе си благочиннѣ така, щото да го не видатъ сички-те.

Като се ишмъркнѣва челоуѣкъ, требѣва да се устѣти, че е гнѣсно и срамно; за това требѣва да утѣши нѣжда-та си раздмнѣ, и да не свирѣ съгъ нос-атъ си като съгъ зѣрна: гнѣсно е да гледа и въ кърпа-та сопалка-та си, и съгъ прѣстѣ-те си да чисти нос-атъ си; защото тѣла потребы и нѣжды съ кърпа-та си може да утѣши и свѣрши.

Барварско е доношеніе, и никакъ не е благородно, като спи некой, а ты да говоришъ и да глѣчишъ, като сѣда-тъ дѣрѣ-те, а ты да ходишъ, и като не е време за глѣчанѣ, но за молчанѣ, а ты да не мѣлчишъ. На старѣйшинъ-те обаче не е запрещенно и запренно да ходатъ, като са по маалки-те въ крайно молчаніе и внимателно слышаніе: н. п. ходенѣ-то на учители-те во училища-та предъ ученицъ-те не е запрещенно.

Като преговарашъ съ некого заеднѣ въ училище-то, или дека и да бы было, като се намиратъ дѣрѣ, не глѣчи до толко, щото да досаждашъ на дѣрѣ-те, кои-то се занимаватъ и упражняватъ въ дѣрѣго нещѣ. Голѣма непристойность и голѣмъ лошъ обывай обавѣва онъ-тъ, кой-то възбранѣва и запрещѣва собченицъ-те мѣ отъ слышанѣ-то, като истѣлкѣвава учитель-о ученіа-та и прѣдава ги на ученицъ-те. Послѣ по това сичко требѣва да се чѣва добре, като слыша учителя да поучѣва въ училище-то, или въ нѣкое дѣрѣго общѣ мѣсто, каквото въ цѣрква и пр. да не показѣва и да не обавѣва съ мановеніемъ и съ клатенѣ или съ глава-та си, или съ ръка-та си и пр., и да се обавѣва съ присмѣшка и да се вижда, че той знае по добре, или той раздмѣва по добре, нежели дѣрѣ-те; защото съ такова доношеніе раздѣрава и разсѣрѣва дѣрѣ-те слышатели, понеже ги съ това прѣдпоставѣва и показѣва, че тѣа незнаатъ нищо, и че тѣа неможатъ да раздмѣватъ каквото той.

Обитаніе-то ти (одаатѣти), сирѣчь гдѣ-то сѣдишъ и живѣешъ чѣвай го чисто и помитай честѣ, облекла-та ти, и дѣрѣ-те нещѣ, кои-то имашъ въ него, не дѣй ги има на секаде разфѣрланни, но прилично е и чинно да ги нареждашъ и полагашъ секо на свое-то мѣ мѣсто. И да се облачи челоуѣкъ, или соблѣчи предъ нѣкои чѣжди хора, и да излава вонъ отъ къща-та съгъ ношна-та мѣ главопокрывка (гецеликъ) срамно е и безчестно; защото секога требѣва да се глѣви челоуѣкъ предъ хора-та благочиненъ и смиренномѣдренъ.

Като се расхѣждашъ некогашъ съ некого заеднѣ, разговорка-та ви требѣва да е любовитна и раздмна, сирѣчь за такѣва работѣ и нещѣ, отъ кои-то може да прѣимате и нѣкоя полза; защото онова нещѣ дѣто непознавашъ ты, дѣрѣ-го ти може да се слычи да го знае, и онова, кое-то ты знаешъ, дѣрѣ-го ти може да не знае, и така еднѣ-тъ отъ дѣрѣ-те може да имате полза въ разговарѣнѣ-то ви.

Като се слычи нещѣ некогашъ да ходишъ тѣвѣрѣ многѣ, щото да се и уморишъ и испотишъ на такова време требѣва да се чѣвашъ тѣвѣрѣ добре да не пѣешъ уморенъ и испотенъ вада; защото е повредно.

Слѣдѣва.

ХРИСТИАНСТВО.

Казахме на 24-та стр., че Христіанѣ-те, кои-то вѣрѣватъ съвѣтѣ писаніе, составѣватъ собтвеннѣ двѣ цѣркви: Восточна сирѣчь, и Западна, и че за Восточната какѣва е и що тамъ казахме, слѣдѣва сега за Западна-та.

В. ЗАПАДНА ЦѢРКОВЬ.

Слѣдователи-те на тѣа цѣрква именѣватъ се Католицъ: но това именованіе, понеже значи прѣтѣженіе, распространіе, и вѣда-се въ сички-те Христіанѣ, него прѣиматъ онѣа, кои-то не са на тѣа цѣрква послѣдователи, но именѣватъ ги Римѣ Католицъ или и Папѣшѣ. Латинска-та цѣрква има за глава Папа Римскаго: вѣрѣва важность-та и сила-та на прѣданіа-та, и цѣрковни-те въ вселенски-те соковы опредѣленіа вѣрѣва и прѣима, кои-то се мнатъ и прѣиматъ за безвинни и негрѣшнни. По мнозина-та отъ тѣа Христіанѣ отдаватъ невинность и безгрѣшность и на того-го Папа! (коя е само мѣ Богъ пристойна!) Иматъ Западни-те седемъ

тайны, но не ги иматъ какво-то Восточни-те; защото Восточни-те иматъ во священнодѣйствието на Свато причащеніе тѣло Христово, и кровь Христова сѣществително подъ видомъ хлѣба, и вина, а Западни-те вѣрватъ, че во священнодѣйствието хлѣбъ-о и вино-то пресѣществуватъ се и променюватъ се въ тѣло, и кровь; кръщенѣ-то свършватъ съгъ пресипданѣ воды и погрѣсданѣ, а не всетѣлесно въ вода утопление, каккото праватъ Восточни-те; Иматъ (Западни-те) почестъ на Иконы-те, иматъ исповѣданіе, чистителный огонь, † прощеніе, молитвы въ монастыри-те, и по крайней мѣрѣ неженида-та на священники-те като правило и законъ. Пріиматъ не самъ седмъ-те вселенски соборы (Свѣнь Пенѣкта-та), кои-то се собраха и станаха предъ раздѣланѣ-то отъ восточна-та църква, но и други още, кои-то собра Папа и направи послѣ отъ ѿ-то столѣтствіе. Най послѣдны-о и най значителны-о имъ соборъ стана у Трідентъ (градъ Австрійски); кой-то съ малки нѣкои перванія и застава-та отъ 1542 държа дори до 1563-то лѣто. Латинско-то дѣховенство е многочисленно и прекогато, а най повече у Унгари (Нѣмска земля), у Испанія, Мексикъ, Перу, Кюба, и у други страны. Пожеждъ священники-те намерѣвасе церковно священноначалие и власть свързана съгъ мірска-та власть ко-то и до днешній день продолжисе и слѣдѣва. Папинска-та власть е още и сега двойна. Свѣнь того вѣха въ Германско-то самодержавіе таквѣ: Архїепископъ Салцбургъ, церковни еклекторе Могонтски, Триверійскій, и Волонійскій; епископи на Вурцбургъ, Вампергъ, и пр. и великій майстеръ на Малта и пр. Западни-те вси служеніе-то и чтеніе-то църковно на Латинскій азыкъ иматъ.

Западна-та църква распростре державата си почти въ сичка Галлія (Франца), въ сегашно-то Велгійско царство, въ Полонія, въ сичка Италія, Испанія, Портогаллія; въ трѣ-те части на Ирландія, въ по голема-та часть на Аусерія, въ половина-та почти на Прѣсїйско-то единоначалие, на Блветія, и на по малки-те жителства на Германско-то содмирно соединеніе, каккото и въ значителны-те части на голема Бретанія, и на сегашно-то Олландійско царство или на Нижни-те нѣвета (τὸν Κάτω Χωρὸν). Съгъ тѣла заедно требѣва да броеме подъ Папина власть и по

мнозина-та на Ошманъ-те сирѣчь на Суринъ-те, кои-то са въ Малаваръ (окласть у India), и на Марониты-те Ливаногорски: соединены-те Грѣцы, и соединены-те Ирмены, кои-то иматъ Папа за глава на вѣроисповѣданіе-то имъ, но совсемъ то учѣваха служба-та имъ на перво-то имъ вѣроисповѣданіе и други нѣкои обичаи. Намерѣвасе още тѣла западна църква да владѣществѣва и въ новите жителства, кои-то се преселиха (застѣдѣха) и възвысиха надъ сокрѣшенни-те и разоренни-те (разваленни-те) Испанійски, Галлійски и Портогаллійски у Америка (енидѣна) новопоселенія и новопреселенія, каккото и въ различни преселенія, на кои-то владѣществѣватъ още тѣла силы и власти не самъ въ Новъ-а Свѣтъ, но и на други многи страны по земля-та. Пристигна же католикѣство-то и въ нѣкоя часть и страна на содмирени-те жителства така и въ други страны, каккото ще речеме слѣдователно.

Папа е дѣховна глава на тѣла западна църква.

11. Христїане, кои-то на вѣроисповѣданіе-то имъ не познаватъ друго господство, самъ основа на писаніе-то.

Сшилъ (Scholl) раздѣлава тѣла Христїанъ на едниничны, кои-то вѣрватъ самъ единое лице; и на троичны, които пріиматъ три на Бога лица.

А. ЕДИНИЧНИ. Именува-те така вообще онія Христїане, кои-то се отричатъ и не пріиматъ трієюпостатонъ (три лица) на Бога, тѣа се называтъ и противотроични. Най собственно обаче познаватъ се съ това име Аріане-те на ѿ-то столѣтствіе. Оукѣнѣ-те и еднинични-те отъ нѣкоя часть. Аріане-те, на кои-то догма-та и правило-то прокламано первъ-а въ Нїкей Вселенски соборъ, вѣрватъ че сынъ Божій се роди прежде вѣкъ отъ отца, но сака-та и казѣватъ че сынъ и с. дѣхъ да са сѣщества отъ отца по долни. Сокініане-те отричатъ се и не пріиматъ вожество-то на сына, и вѣрватъ че е перво сѣщество и най големъ пророкъ, кой-то се пречѣдѣ заче во утрокѣ матери чрезъ с. дѣха, и че е нѣкое стеканіе и откапѣванѣ на отеческа-та сила, сирѣчь капла на отеческа-та сила; Исѣсъ се пѣви за да стане въ человекъ-те примѣръ на сички-те добродѣтели и добрыни; предпоказа общо-то воскресеніе съ негово-то; той имаше секаква сила

† Видѣ въ пѣтый соборъ стр. 37.

и власть на небо-то и на земля-та, и чрезъ него молиме се на Отца за помощь и милость. Единични отъ части именуватсе тѣа, кои-то се отричатъ отъ божество-то и отъ преждевѣтіе-то на Христа и не прѣиматъ ни единъ отъ два-та составы, кои-то сега горе рекох-ме; тѣа са распрѣснати помеждъ Христіанъ-те на сичкі-а свѣтъ, не направиха окаяне о-собна ересь; така нито Яріанъ-те, ако се на-мерѣватъ отъ нихъ нѣкои оше. За то оста-ва да говориме оше самъ за Сокініанъ-те.

Именуватсе така отъ Делліа Сокініа (Sozzini) благородна Сіенина, кой-то умре въ Полоніа на 1562-то лѣто, гдѣто беше при-вѣгналъ за да отѣѣгне отъ священнобже-деніе-то Папинско. Сокініанъ-те преклижа-ватъ многъ въ вѣра-та на Протестантъ-те, но какво-то рекох-ме, отричатсе отъ трили-чье-то божественно и отъ сички-те тайны. Най сокственна-та имъ догма є че Христі-анство-то требва да се подтверждава въ сватое писаніе, на кое-то слова-та и речи-те са най просты, и не требва да се тѣрси и дри въ нихъ прѣдано и потаенно значеніе и знаменіе. Множество-то и народ-о имъ є весьма малакъ; по мнозина-та отъ нихъ живеатъ у Трансильваніа, гдѣто иматъ сво-бода да свѣршватъ общъ служеніе-то на вѣра-та имъ; намираатсе мало нещо и въ Пруссіа, Силандіа и Англіа.

В. ТРОИЧНИ. Тѣа Христіанъ намерѣватъ въ книги-те на ново-то писаніе (новый за-вѣтъ) че Богъ є вѣченъ (всегдашнъ) така и сын-о и сваты-о дхъ, и вѣрѣватъ во сва-таа Троица. Можатъ да се разделятъ на тръ класове (особности), сирѣчь на Проте-станты, Англіканъ, и многи сокро-венны (потаенны) и ревностны ереси, кои-то се ставиха и соединиха съ Проте-станты-те.

1) Протестантъ. Тѣа се именуватъ така защото Германски-те Князове, кои-то прѣхъа ново подченіе, засвидѣтелствовахасе въ Спайерско-то собиранѣ (градъ у Бавар.) на 1529-то лѣто напротивъ на сека чрезъ за-конна власть во вѣроисповѣданіе-то, сирѣчь отрекохасе отъ Папа свидѣлственнъ. Протестантъ-те прѣиматъ писаніе-то като бого-данна книга, но отлагатъ и не прѣиматъ като сокровенны и тайны неговъ многи ча-сти и рѣченія, кои-то подтверди като за-конны, оный соборъ цю стана въ Тридентъ градъ Австрійскій (Нѣмскій); подчаватсе въ

сватое писаніе и прочитатъ го съ почестъ, кое-то превѣдоха въ сички-те почти азыцъ, но самъ первообразіе-то мѣ иматъ достоинно за совершенно господство, и вѣра, сирѣчь са-мъ первообразны те рѣчи превѣждатъ и прѣтварятъ въ просты ꙗвъ сокровенны-а и тайны-а имъ раздѣмъ никакъ не внимаваѣтъ и не пригледаватъ.

Слѣдѣва.

СЕДМЪ ВСЕЛЕНСКИ СОВОРИ.

Четвѣртый Вселенскій соборъ стана въ Хал-кидонъ градъ на 459-то лѣто по Х. Като царѣствоваше Маркіанъ Самодѣрежцъ, При-натоліа Патріарха Цариградскаго, Івбаліа Іерусалимскаго, Максіма Антиохійскаго, чи-сло же сватыхъ отѣцъ бѣ 630, междъ кои-то бѣха Пасхінъ, и Івкінскій Епископъ съ съ Воніфата, и Васіліа Пресвѣтеры, съ кои-то бѣше и Івліанъ Епископъ, имѣюще мѣсто на пресвѣтѣйшаго Леонта Римскаго. Тѣй сва-тѣй соборъ стана напротивъ злочестиваго Диоскора патріарха Александрійскаго, и Ев-тихія Архимандрита, кои-то исповѣдавахъ Господа нашего Исуса Христа, че є єдино-сущенъ оуѣкъ съ Отца, но за пріятіе-то (пріиманѣ-то) на человеческо-то естество хлѣѣха, и спорѣдъ соединеніе-то (составленѣ-то) две естества на Божество-то и на че-ловѣчество-то сліваха и смѣшаваша, и нече-стивъ проповѣдавахъ и казѣвахъ, че єанѣ-то ѿ две-те естество є таково, шото при-стигнаха да прѣвратъ и да казѣватъ, че Божество-то пострада, и смѣшеніа на крестѣ прѣа: и не самъ че хлѣѣха съ това, но и то-говѣрѣха: че Господъ не прѣа плоть (тѣло) на това ещество, кой-то нѣ имаме, нито че є слепленна (плоть) и сочиненна ѿ дѣвичес-ка-та кровь и соотрѣсленна, но мечѣвахасе и чинѣха, че се воплоти спорѣдъ нѣкои не-изреченны и божественнѣйшы образы (при-мѣры), кои-то низложи (снеса) тѣй сватѣй соборъ, отфари съ проклѣтіемъ, и ѣтверди, че Господъ нашъ Исусъ въ две-те естества є совершенъ Богъ и совершенъ человекъ, шото нѣто да се раздѣлава тѣй на двѣ ѣ-постѣси, или на два сына, нѣто да се сліва во єдино естество и мнѣ.

† Вои никакъ не є возможно да се прѣ-творатъ, ꙗкоже єдинождъ Богомъ реченны, и Сваты.

Въ това проклатое на четвъртий соборъ еретичество приверженни са и прилѣпнени Арменѣ-те, кои то се крѣстатъ съ два прѣста, коикото описва С. Димитрій Рустовскій слѣдующаго:

“Исповѣданіа таковаго еретическаго на четвъртомъ соборѣ проклатію предаваго до сихъ поръ держатъ Армени, и тотъ Арменскій толкъ въ двоперстіи раскольническомъ заключаетъ, въ которомъ чрезъ оуказательный перстъ прѣмъ стоѣща Божество раздѣлѣется, и чрезъ скривленъ подалѣ оуказательнаго, человечество. И причина дається, ꙗко тогѡ ради скривленъ перстъ человечество Христово знаменуетъ: понеже де Христосъ человечествомъ преклонъ небеса на землю спиде: слѣдовательно съ небесъ на землю готовое человечество спесе, и съ готовымъ человечествомъ во оутрѣбѣ дѣвъ вселѣся, а не ѡ кровей ѿ дѣвнѣскихъ пріятъ. Вше же подъ таковыи два персты съ таковымъ толкомъ Арменскимъ ѡ воплощеніи Христовомъ подводится: Три персты, первый со двомъ послѣдними во ѿма пресвѣтъа трѡицы, въ тѣ силѣ, что бѣдо въ всѣ Трѡица Христовѣ, и всѣ Трѡица воплотилася, а не ѿдѣлѣнъ ѡ Трѡицы Сына Божій. По которомъ толкъ ѡ Арменомъ и рѣтомъ пѣнію прилагается, Распнѣйсѣ насъ ради, и съ таковымъ то злохвалнымъ толкомъ Арменскимъ двоперстіе свое раскольники за крайнюю стѣню и за главизнѣ спасенія и христіанства признавають, и стариннымъ крѣтомъ нарицающе, не токмо паче настоящаго крѣта, но и паче самаго Хрѣта превозносають таковой свой Крѣтъ.”

Пятый соборъ Вселенскій станѣ въ Цариградѣ на 553-то лѣто по Х. въ царствованіе то на Істиніана великаго, во кой-то се бѣха собрали свѣтлѣи отцы 165: старѣйшины же на тоа соборъ бѣха. Вѣтѣхъ Константинѡпольскій, Аполонарій Александрійскій, Домъ Антіохійскій, Даміанъ Созополитскій. Той свѣтлѣи соборъ свѣрши и оутверди онова, кое-то бѣше опредѣленно въ Халкидонскѣа соборѣ, и прокла ереси-те щото бѣха проникнали и возрасли на тоа соборъ, сирѣчь Іереа похвалнаго оучителя Оригена, Вѣагріа и Дидума за баснословни-те ѿмѣ древни оученія; зашто говорѣха, че тѣло-то нѣма воскресеніе, че дѣшѣ-та ѿзлава ѡ ѿдѣно тѣло и въ дѣбго флава, и дѣбги безъ числа благодѣла и хвалъ; безъмнѣ подѣваха и то: че мѣка-та въ пакло-то нещѣ да ѿ вѣчна: за-

щето Гдѣ рече “цѣдоу и многимилюствѣ, не до конца прогнѣвается”: а несмысленно презирають дѣмъ-те Христовы во свѣтое Вѣагріе: “ѿдѣтъ сѣи въ мѣкѣ вѣчнѣю, праведницы же въ животѣ вѣчнѣи” кой-то съ големо безразсудженіе предлагать тѣа рѣчи: “не до конца прогнѣвается Гдѣ” тѣа псаломскіи рѣчи спорѣдъ смотреніе и разсудженіе пригледѣвать и вѣагріе за сегашнѣа вѣкѣ и животѣ, каквото се обѣава и вижда въ сѣдмѣа псаломѣ: “Бѣа сѣаитель праведнѣи и крѣпокъ, и долготерпѣливъ, и не глѣвъ наводѣи на всакъ дѣнь” кое-то значі: Богъ ѿ сѣаѣа праведнѣи и силѣнъ, и долготерпѣливъ и не ни се сѣади кѣта часъ.

Тѣа Оригенови благодѣла и хвалъ, и дѣбги многѣ таковыи подобни, той свѣтлѣи соборъ ѡвѣрже (отфари), и православнѣи оутвѣри, и по прѣжнѣи-те оутвѣрди.

Шестый и седмѣи слѣдѣа.

ЛѢТОСЛОВІЕ.

		а прѣдъ Х. лѣта	
Самбилъ бѣде сѣаѣа на Іеранѣ.	лѣт. 20	1076	
Сабѣа царствѣа на	”	20	1056
Давѣа	”	40	1016
Соломонъ	”	60	956
Ахаавъ царствѣа	”	28	906
Ілѣи ѡсѣвѣтаннѣи вознесѣе на небеса на			906
Влѣсей бѣше на епоха			860
Ѣсѣа заплѣни Салманасаръ царь Ассирійскій			000
Взекій бѣше царѣвалъ 29 лѣта, като го поплѣни Сарданапалъ отецъ Навдоходоносоровъ.			000
Исаїи бѣше на Взекіева-та и Манассіева епоха.			
Манассій царствѣа 55 год.			685
Іоакимъ и Іеакимъ бѣха царствовали 11 год. като ги поплѣни Навдоходоносоръ царь Вавлонскій			604
Іеремій бѣше на тѣа епоха.			
Іехоній поплѣненъ предаде на Навдоходоносора царски-те сокровища (иманѣ-та) Іудейскіи, и златны-те соуды (сѣдове), кои-то бѣше направилъ Соломонъ и положилъ въ храм-атъ мѣ.			
Седекій царствѣа 3 години прѣдъ Хр.			603
На тозы царь Іудейскій на време-то третій пѣтъ Навдоходоносоръ заплѣни Іерусалимъ, и заведе Вѣрен-те у Вавлонъ робе 70 години, и три години послѣ поплѣненіе-то разори Іерусалимъ совсемъ, ра			

звали сичко и изгори Соломонскі-а храмъ,
кой-то беше направилъ Соломонъ на не-
гово-то време.

Даніила и Взекила бѣха на тѣа времена сир.
ОКОЛО 600

ВПОУХИ (времена) на Ассурійски-те,
Вурійски, и Персійски значителны
Царевѣ.

пр. Х. лѣта

Навходоносоръ царство имаше	ОКОЛО 600
Вуръ (Куръ) царствуваше	550
Вуръ зароби Вриса цара	на 545
Вуръ умре, а Камвуръ стана наемникъ	529
Даріи первый царь Персійскій	521
Даріи овлада Вавулонъ	510
Даріи отъважда съ войска на Скуфаны-те	508
Мардоній отъважда на противъ Влада	495
Персиане-те се повѣдиха въ Марафонъ	490
Даріи умре и Всерксъ става царь	485
Всерксъ въздвигна войска на противъ Вл.	480
Даріи второй царствува 19 години	425
Артаксерксъ стана наследникъ Даріевъ	405
Даріи третій на Александрово време	335
Селеукъ овлада Вавулонъ	312

ТОРГОВІА (търговія Руссійска).

Достословны-теравоты, кои-то се свърши-
ха прѣизраданъ и прѣхваланъ отъ каквото наче
настоашій въкъ сирѣчь отъ 1800, за да се
преносатъ лесны товари-те въ сички-те ок-
ласти (епархіи), и прѣдани-те успѣхи на
рѣководящия-те спомогнаха премногу за да
распространатъ и умножатъ търговіа-та и
помеждъ окласти-те и сосѣ вонкашны-те на-
роды. Като пригледнеме на вонкашна-та
търговія трѣбва да зазначиме и кажеме, че
споредъ увѣренны расчѣты (сѣапе) отъ 30
години на самъ стана двапати повече отъ
каквото беше напредъ. Най именити-те ви-
дове на търговіа-та щото се износи на вонъ
тѣа са: жито, кравиѣ масло, лой, кѣличица,
ленъ, крашно, желѣзо, мѣдь (какъръ), лена-
но семе, древесни вѣщества (кересте), свински
четки, медъ, восокъ, кожи, коравни плат-
на, потаса (непелно вѣщество), чай, смола,
катранъ. юфть и сафіанъ, коравни вѣже-
та, кожди, рѣска, хаваръ, сапунъ, свеки (или
свеци) и пр. А най верховни-те видове щото
се доносятъ отъ вонъ тѣа са: вино, памѣкъ,
свилъ (коприна), многоцѣнны чохъ, свилени
вѣщества, памѣчни платна шарове (кои), ка-

лай, чай, шекеръ, кафе. Овошіе (фмишъ),
сѣпа ракіа, солѣво, рѣдпъ (живакъ), тѣтѣнь,
машины, неща великолѣпни, многоцѣнни ле-
нени платна и пр.

Руссїа има три търговни содрѣжества:
Едно, Американско, на кое-то управленіе-то
ѣ въ Петръполь, и кое-то има търговны до-
мове въ Москва, Казанъ, Томскъ, Иркутъ,
Иркутъ, Охотскъ, и Камчатъ; второ-то, со-
дрѣжество коравлско, на кое-то дѣйстви-
е и намереніе не ѣ ардо самъ за паро-
плаванъ въ Волга рѣка, Кума и въ Каспійско
море; трето-то ѣ южно западно содрѣ-
жество за да потвърждава и умножава
плаванъ-то въ големы-те рѣки въ Черно и
въ Балтійско море.

Най именити-те търговски градове са:
Москва, коа ѣ като средоточіе (попокъ) на
сичка-та вътрешна търговія, и Нижній-
Новгородъ, гдѣто става най богатыи па-
нигуръ на сичко-то самодержавіе и на сич-
ка-та вурѣпа. Потомъ: Петръполь, Валѣгъ,
Орѣмѣбургъ, Кѣрско, Херсонъ, Тѣла, Устіюгъ
великій, Орѣлъ, Ярославъ, Мойлевъ, Вирскъ
литевскій, Вилна Юрѣбургъ, Самара, Дорѣпецъ,
Ростовъ, Кіевъ, Нешинъ, Дѣвно, Вердицевъ,
и Рачивилевъ. Най именити-те търговни
пристани (скелета) въ Балтійско море са:
Петръполь и Кроншатъ, Рига, Яво, и пр.;
при Бѣло Архангелско море: Архангелъ; при
Каспійско море: Астраханъ и пр.; при Черно
море: Сѣсса, Таганрокъ, Феодосіополь, и
Верчъ

МОСКВА.

Москва градъ ѣ стара митрополія. На
Руссїйско-то самодержавіе, намира се пріатны
при Москва рѣка, кой-то ѣ почти като сре-
доточіе (попокъ) во едно големо поле на
средна-та Руссїа; той градъ ѣ единъ отъ
най големы-те градове на вурѣпа, и почти
сичкѣо новъ направенъ послѣ по достопа-
матны-а на 1812-то лѣто пожаръ (анганъ),
кой-то поаде и изгори двѣтриточастны на
град-атъ, сирѣчь като го раздѣлишъ на
три части (парчета), двѣ-те изгорѣха, а ед-
на самъ остана. Най прекрасни-те мѣ тор-
жища (пазаре) са: Аркатъ торжище, червено-
то торжище клизъ при Кремль, и торжище-
то, именѣмо Петровское, гдѣто ѣ ве-
ликій Руссїйскій позоръ (бѣзтроу). Жители-те
са повече отъ 330 хїлады.

Най значителни-те домостроенія (зграды),
кои-то украшаватъ тѣа митрополія гдѣдо-

кателни-те са; Кремля, некогашъ отъ старо време домъ и престола на Царове-те, и на 1812-то лѣто па устроенъ и подновенъ; палаты-те мѣ, монотыре-те мѣ и храмове-те (церкви-те мѣ) съ много-то позлатенны или зеленонашаренны сводове (потолоцы, гевгире), и съ много-то имъ колоколни (κίττα-voστάσις) тѣа сички-те созидаиѣ (зграды) на различни видове направенни и на различни времена, начертаватъ и показватъ нѣкое противоположеніе и разность на Асійско-то (Инадолско-то) и Вурпейско-то плотническо хѣдожество (Алгерскій мѣрафетъ), на средны-те вѣкове и на нови-те времена, съ такава пречѣдно и великолѣпно блистаніе и свѣтлость наносатъ на единъ странный (абанція) и пѣтешественный челоуѣкъ ужасъ, изсѣпленіе и чѣдо. Угловата-та (κιοσέλλα-та) палата, понеже облекло-то ѣ е сочинено отъ четырёхголицы (δερτκιοσέλλη); домостроеніе-то на найденни-те малки дѣца, кое-то семни и чини споредъ вид-атъ мѣ найголемо и найпрекрасно Вурпейско созидаиѣ; Пазар-о или Гостинной дворъ, кое е всма големо созидаиѣ съ многочисленны продавалнищъ, гѣто са изложенны за продаванѣ многобогаты тѣрговски вещи (стоки); свод-о (καμάρα-та) на все орѣжейнаа палата, съ многоцѣнны пѣшки и орѣжѣа, вѣнцы на Ршійски-те Единоначалнищъ и на повѣдителни-те царства ипр. орѣжейнаа палата, палата-та Митрополѣтска; башна-та (κύλατα) Сѣкаревска; Пасковскій домъ; позор-о (τὸ θέατρον), за украшеніе-то мѣ и распространеніе-то славенъ; палата-та на старѣйшина-та; големъ-о учителный домъ, кой-то може да е найголемъ отъ дрѣги-те, зашто има дѣлжина 560 раскраче Англійска, 168 р. ширина, и 50 р. высота, на кой-то расположенна-та покровка не се дѣржи отъ никой сводъ или столпъ.

По знатни-те и преславни храмове (церкви) са: Митрополѣтскій храмъ на успѣніе Прс. Богородицы гѣто се вѣнчаватъ и помазватъ Самодержущи-те храмове-те на благоуѣщеніе на архангела Міхаила. на св. Богородица отъ Касанія и на Св. Васіліа храмъ Блаженной. Требѣва да воспоманеме и голема-та колокольна на Іоанна Великаго, ко-то стои едно самовидно и самостояно созидаиѣ (зграда) на первенствѣющаго храма Врематскаго, и ко-то чѣва воспоминаиѣ-то и помненѣ-то на страшна-а гладъ, кой-то стана около 1600-то лѣто. Тамъ тѣврдѣ

близъ беше закопанъ въ земля-та единъ, кой-то може да е найголемъ колоколъ (καμπана) отъ Ошъа, кой-то се некогашъ налѣха, зашто тежи нѣкои до 12,000 пѣдове (около 150 хілады оки), но предъ мало време ископахаго и извадиха отъ тамъ. Требѣва да воспоманеме и храм-атъ на преображеніе Господнѣ на гора-та жавороновка, за кой-то казватъ мнозина землеописатели, да е достопамятно созидаиѣ (зграда) свѣршено отъ Самоначалника Александра; но требѣва да се пойме, като едно само начертаніе, на кое-то свѣршванѣ-то се презрѣ. Този храмъ можеше да се състава и да се предварѣва по крайней мѣрѣ споредъ начертаніе-то съ Римскі-а храмъ на Св. Петра.

Москва има много училищны учрежденіа (училищны направы), отъ кои-то пѣдѣваме найдостоуловни-те: панепѣстим-о (училище за секакви ученіа), кой-то сега споредъ число-то (счѣтъ) на учители-те и на ученищъ-те перво е училище на самодержавіе-то; церковна-та академіа, ко-то е една отъ четырьш-те на самодержавіе-то; училище-то на благородны-те съ панепѣстим-атъ свѣрзано и соединено, кое-то се поима като едно ѡ избранны-те и прѣхвалны школы Ршійски; хирѣргіколѣкарственна-та (арахекимска-та) академіа, ко-то е по долна отъ Петрѣполска-та, и некогашъ на неа покорна, изображава обаче и тѣшъ и прави такивы израды хирѣрги и лѣкаре, каквото и Петрѣполска-та; войско-то училище; Арменско-то училище, кое-то постави Вкатеріна втора; тѣрговско-то училище; опытна тѣрговска академіа, гѣто се подчаватъ 60 ученищъ сичко нещъ ѡ е потребно и нѣжно на тѣрговщъ-те; училище-то на прекрасни-те хѣдожества (занаѣте); училище-то за лѣкарство на скотове, училище-то за обѣченіе и подвигъ; Вкатеріинско-то учреждение, гѣто се воспитаватъ и учатъ 250 момичѣ-та; Александрово-то учреждение опредѣлено за да се воспитаватъ и учатъ 120 момичѣ-та отъ среднѣ-а чинъ; дѣзарово-то учреждение, именѣмо отъ учредителя и устроителя, съ 80 ученищъ, помеждъ кои-то се намерѣватъ много Арменски Кназове, това училище има прекрасна книгохранилищъа, пребогата за Арменски-те книги. Послѣ послѣдѣватъ: Самодержавно-то содрѣжество на естествени-те и цѣлебни-те понатіа и познаніа; содрѣжество-то на Ошъа, кой-то обѣчатъ и предпочитатъ Ршійска и старо-

славенська Історія; содржество-то на онѣхъ, кои-то издаватъ Рвсїйски Любословіа; Економическо содржество, съ кое-то е свързано училище-то за земледѣланіе (оранѣ; книгохранилища-та на панепістим-атъ, кои-то совсемъ що изгоре на 1812-то лѣто, но сега има и повече отъ прежнѣ-те и книги; градина-та за бѣлѣ и секакви травы; звѣздосмотреніе-то и естествено-то хранилище; хранилище-то на естественнѣ-те противоположнѣ вещи, сирѣчь гдѣ-то чвватъ и вардатъ онѣа орѣдѣа (сечива), съ кои-то предпоставлаватъ и изаснаватъ естественнѣ-те ученія, и кои-то са нѣкои до 50,000 направѣ.

Москва е обитаніе и живенѣ на най старѣ-те и на най богаты-те Рвсїйски благо-роднѣ домове и фаміліи, кои-то е сѣдалище на една старѣйшинска частъ, на св. сокорѣ, на обшѣ-атъ войнски правитель, на единъ Митрополѣтъ; та е сѣдалище и гдѣ-то на жионизоврѣтеніе-то Рвсїйско съста най достословна внѣтрешна тѣрговѣа. Тѣрговскѣ-те и заниманія и упражненія распротранѣ-ватъ се на вонѣ дори до Америка, до Кіна, Персія, Бѣхарія, Віенна, Липсія Амстерга, Лондонъ, Парісъ, и пр. и пр.

Мѣры за смѣщаванѣ.

Шиницѣ Цариградскѣи.

5 $\frac{2}{3}$	праватъ 1	рогожка Одесска
13	„ 1	шиникъ Браилскѣи.
12	„ 1	шиникъ Галацскѣи.
4 $\frac{9}{10}$	„ 1	каріка Массалійска.
23	„ 10	старове Тріестински и Ве.
100	„ 12 $\frac{3}{4}$	квартера Лондонски.
12 $\frac{1}{2}$	„ 10	чввале Ліворнски.
100	„ 12 $\frac{3}{4}$	рѣппѣа Анквнски.

Мѣры за протѣженіе (раздѣлѣванѣ).

Яршине Цариградскѣи.

86	праватъ 100	працѣ Флорентійски и Ліворнскѣи.
113	„ 100	працѣ Бечки.
98	„ 100	„ Тріестински и Венетійски.
1 $\frac{1}{4}$	прави 1	Явна Массалійска.
9	праватъ 8	Яршине Одескѣи.
100	„ 73 $\frac{1}{2}$	Ярды Лондонскѣи.
1	прави 2 $\frac{3}{4}$	Палмѣ Геневески.

Мѣры за тѣжестъ (меренѣ).

Оки Цариградскѣи.

78	праватъ 100	хѣліограммѣ Френски.
44	„ 130	Лівры Массалійски.
40	„ 112	„ Лондонски.
26 $\frac{3}{4}$	„ 100	„ Ліворнски.
44	„ 3 $\frac{1}{2}$	пѣта Одескѣи.
43	„ 100	фунта Тріестински.
23 $\frac{3}{4}$	„ 100	Лівры Венетіански.
26 $\frac{1}{4}$	„ 100	„ Анквнски.

ВПОХИ.

отъ каквото е созданъ свѣт-о	лѣта 7352
спореда Латинѣ-те	„ 5848
„ Еврен-те	„ 5604
отъ Потоп-атъ до сега	„ 5110
отъ Столпотвореніе	„ 4591
отъ Мшамета	„ 1223
отъ Римско-то Единоначаліе	„ 1888
отъ Галлійско-то	„ 1425
отъ Рвсїйско-то самодержавіе	„ 682
отъ Каквото се направи Цариградъ	„ 1522
отъ Каквото се овлада отъ Мшамета в.	391
отъ Каквото се намери книга-та за пи.	471
отъ Каквото се намери огнаниш-о прах.	463
отъ „ „ тѣпографіа-та	„ 404
отъ „ „ Америка (Енидѣна)	352
отъ „ се раздвоиха двѣ-те церкви	792
отъ Латинско-то дневнословіе	262
отъ каквото се намери тѣтѣн-о	284
отъ „ направиха первѣ-а пароплѣвѣ	34
отъ независимостъ Балинска	23
отъ Оаѣна первѣи царѣ Балинскѣи	11
отъ возвышеніе на Оаѣманскѣи пре-	
столѣ Величества Вгѣ Оѣа-	
танъ Явѣдѣлѣ Мѣджитѣ Ханъ	
	лѣта 5

Человѣчество.

Отъ сичко нещѣ дрѣго най мѣчно е да познае человекъ себе си.

Понеже сички-те Хрїстіанѣ са членове (парчета) на едно тѣло, не требѣва да се ненавиждатъ единъ дрѣги. Волкѣва щеше да е непристойно и неприлично да не навиди око-то рѣка-та, или да не навиждатъ носѣ-те на очи-те, кои-то ги оправѣватъ да ходатъ безъ повреда и да се не сопиѣватъ (припиѣватъ)? Многѣ повече е непристойно и неприлично Хрїстіанинъ да завиди на Хрїстіанина, и человекъ на человека.

Истинный источник и животъ на Вгупетско-то величество е Нилъ рѣка, коа-то е най достословна отъ сички те цюто по лицето на земля-та течатъ. Тазы е преславна и знаменита и въ Свѣщенни-те писанїа, и въ мїрски-те повѣствованїа. Нилъ рѣка има различїе по колшей части отъ дрѣги-те рѣки споредъ устїе-то мѣ. Смирѣ а нарича седмостна. И понеже стари-те хора почитаха многѣ число седмѣ, това стана причина да е почитена Нилъ рѣка. Въ тїа устїа плаватъ корабли отъ Александріа градъ до Кайръ, кой-то е най голема градъ на Вгупетъ 260 тысящѣ имѣющѣ жители.

Тая рѣка има особно свойство, коа-то совсемъ цю има дѣжина 1200 мїла, но ни една дрѣга рѣка не се стыча въ нея. Сама же отъ свой атъ си потекъ и источникъ произходи. и споредъ това не прилича съсѣ дрѣги-те рѣки. На Продопово-то време толкова кеше много-чпна и славна, цюто се нарече отъ него, като единъ самодержецъ на рѣки-те.

Дрѣго едно свойство особно има тазы рѣка, че источник-о и начало-той не е павно. Толкова пати стана опитъ отъ гдѣ извѣра и отъ гдѣ изтича? но и до днесъ не се позна точно. Камвусъ, самоначалникъ Персїйскїй, като овлада Вгупетъ, испроводи двапати войнства за да се надчатъ отъ гдѣ има источникъ, но не къ возможно; защото едно-то, като испроводи чрезъ Лївїйка-та пѣстына, не се върна веке, но отъ горешкїа песока измреха вси; а дрѣго то, като испрати по край рѣка-та, върна се на диръ, защото не бѣде возможно да премине помеждѣ толкова многѣ иноземцы, и иноплеменицы.

И великій Александръ испроводи и той каквото Камвусъ две войнства: едно чрезъ пѣстына-та, а едно по рѣка-та. Това се изгѣки и не може да се върне, а снова запрежешчина-та, и песочны-те вѣтрениы бѣри, а най повече, като немаха цю да падатъ, върнахасе на празно.

Мнозина отъ Римляны-те, и мнозина отъ Вуршпейски-те самодержцы употрекиха тозы опитъ въ различни епохи и времена, но не можеха нищо да познаатъ и да свѣршатъ, защото е много далекъ источник-о и и чрезъ многѣ пѣсти мѣста проходи. Славный Мунгъ Паркъ отиде съсѣ две войнства, но погина отъ тѣземцы-те (тамошни-те хора).

Въ послѣшно време различни дрѣги пѣтешественницы вгледзи поише имъ се да намератъ отъ гдѣ извѣра тазы пречѣдна рѣка, и да овабатъ тоа многовременный опитъ, но и до днесъ не мѣ се отидигна тазы покрывка.

Во Вгупетъ не е, каквото подрѣги мѣста, защото тамошни те ораче нематъ надежда ни на дождъ, ни на зиме, но сичко-то уповаїе за оранѣ, за секаква земледѣлна работа, и жизнопитанїе рѣка-та е; защото тазы рѣка още едно особно свойство има, кое-то дрѣга рѣка на свѣт-атъ нема. Нилъ рѣка има катагодишно порадошно наводненїе, сирѣчь ката година во едно опредѣленно време прелива та покрыва нѣколко до три часа разстоанїе поверхность-та земна отъ двѣ-те страны на рѣка-та, и па послѣ отъ 40 дена зафаща да се оттрѣгнѣва, и отъ 20 дена послѣ става земля-та спосовна да а оратъ и работатъ. Особно свойство има Нилъ споредъ дрѣги-те рѣки, защото дрѣги-те рѣки преливатъ или отъ дождъ, или отъ растопѣванѣ снѣжно, но на крегове-те на Нилъ рѣка гледа человекъ, че воды-те и начинватъ да се умножаватъ и възвышаватъ, като нема нито дождъ, нито нѣкои особни ветрица да дѣхатъ, нито баремъ да се вижда некаде нѣкой облакъ на небеса. Воды-те начинватъ да се възвышаватъ и искачѣватъ около 9-й на 18 нїа, и послѣдѣватъ да преливатъ дори да стане сичко-то Вгупетско поле като море, и споредъ опредѣленно, каквото рекохмѣ по горе, време начинватъ мало по малъ да спадатъ, и да се оттрѣгнатъ въ дно-то на рѣка-та, и да течатъ каквото и на прѣдъ течѣха до гдѣ да дойде снова уреченно време на послѣшна-та година.

Това катагодишно порадошно наводненїе на тазы рѣка произхожда и става отъ снѣжни растопѣванѣ-та, кои-то се растопѣкатъ на многѣ далечни мѣста, и като се стычатъ въ Нилъ, кой-то има едно толкѣва големо разстоанїе и дѣжина, пристигнѣватъ въ Вгупетъ на 18 нїа.

Вгупетска-та кліма вообще Вуршпейскѣ-те иматъ да е най топла, но Індіанскѣ-те споредъ нїхна-та могатъ да а поематъ за стѣдена. Но точно може да рече человекъ че не е нито много топла, нито стѣдена, но средственна, благорастворенна, и най природна за да развива и да открыва совершенны сички-те на человекъ силы, тѣлесны же и умны.

Во Вгупетъ вѣтрица-та не се променюватъ до толкова на сѣкій часъ, какъто по болшей части на другите страни по сѣвѣ-тъ. Вообще самъ два вѣтра дхатъ: сѣверный вѣтръ (поразо) дхъ почти десетъ мѣсѣцъ въ разстояніе-то годишно, а южный вѣтръ работи въ другите два мѣсѣца. Первы-о, называемъ отъ старите хора ежегодинъ или годишнъ, весьма е здравъ, пріятенъ и въ мореплаваніе полѣзенъ; кой-то, като се за-сили изъ Македонски-те и Фракійски-те страни съ усѣтленіе, и като заминѣва надъ Таврійска гора и надъ Критска-та гора сѣ-гопокрыта-та Іда, и като преминѣва презъ Средиземно море, пристигнѣва во Вгупетъ-ны-те весьма прохладенъ и благопріятенъ, защото държи на крыла-та си и здравіе и сила. Помага твърде добре и на корабли-те, които плыватъ възъ Нилъ рѣка. Яко да не беше той, не можеха таа значителна и много-полѣзна рѣка да плыватъ на право възъ вода-та на потоцъ-те и силны, съ съ силното обаче дханѣ на тоа сѣверный вѣтръ корабли-те повѣждаватъ и надвиватъ на потоцъ-те силны, и така прехождаатъ твърде скоръ. На Нилъ рѣка можешъ да видишъ нещо, кое рѣдкѣ на други рѣки става, сирѣчь корабцы мачтеносни (канцы дирекліи и съ елкенѣ) да плыватъ възъ рѣка-та и низъ рѣка-та современно, и да прехождаатъ съ равна леснина и кърженѣ, и оня шото возхождаатъ, и тѣа шото низхождаатъ.

Други-о вѣтръ, кой-то дхъ отъ полѣдна страна, называтъ го тѣземцъ-те (Ерліите) Хамсинъ, този дхъ презъ Іпріліа и Маіа. Ослабѣва состав-атъ и добро-то здравіе на человекъ прѣдъшъ, защото такава разслабно чѣвствование и ослабѣванѣ на человекъ наноси, шото лесно и спосокно можеме да прибавиме и да речеме пословица-та, каа-то се произноси помеждъ Індіанъ-те, сирѣчь “по добро е да сѣдишъ неже ли да стоишъ, по добро е да лѣжишъ неже ли да сѣдишъ, а отъ сѣко друго най по добро-то е да спишъ”.

Тѣа качества (тѣрліи) на южны-а вѣтръ происхождаатъ ѿ това защото прехожаа тозы вѣтръ надъ пѣстыни-те, кои-то са на южна страна отъ Вгупетъ и отъ Нубіа. Въ тѣа пѣстыни е твърде страшенъ тоа вѣтръ. Тамъ, като пристигне некогашъ нѣкои спѣтешественниці, или нѣкое сопровожденіе (кербанъ) търговно, изгѣбватъ вѣчно; и кога се слѣчи това, първи-те приключеніа и зна-

цы на ближно-то му приходянѣ са напрасна и тѣтакси задѣшна горещина съ съ единъ теменъ и мраченъ редъ на едно червеновидно сѣтило въ орizon-атъ, сир. на сички-те нѣколы небесны страны. Като приближава вѣтар-о, животни-те си тѣратъ носове-те въ песок-атъ и вовиратъ, защото неможатъ да го тѣрпатъ; мало по малъ вѣтар-о се напѣлни отъ прахъ, и весьма гѣста и страшна темнота обиколѣва пѣтешественник-атъ и покрыва го. Такваа бѣра въ песок-атъ е по страшна и по бѣдна отъ най силни-те волненіа и бѣри морски. За това безъ всяко сомнѣніе не можеха да преминатъ и изгѣбихасе войнства-та, кои-то испроводи Камвусъ и Александръ за да намератъ отъ гдѣ е источник-о и начало-то на Нилъ рѣка.

Друго едно особно свойство има Вгупетъ, че не вали дождъ никакъ, кой-то и да се слѣчи некогашъ, но весьма рѣдкѣ става. Въ Нижні-а (долніа) Вгупетъ дожди некогашъ мало нещо; въ Горні-а обаче Вгупетъ, гдѣто е Валинска-та Фиваида и пр., не познаватъ совсемъ що ще да рече дождъ. Моусей, кой-то беше сѣделъ много годинъ во Вгупетъ, като се приготвѣваше да преведе Ізраилъ-ны-те изъ Вгупетъ въ обѣтованнаа земля, сирѣчь въ Палестина, гдѣто е Іерусалимъ, предвозвѣсти имъ и каза, че та не е като Вгупетска-та земля. Ко-то наважда и напоюва Нилъ рѣка като една градина; но земля-та въ ко-то ще идеме да наслѣдиме и да придобѣеме, съ хридове е та и съ долины, и пѣе вода отъ небесны-а дождъ. Набѣчвамесе и отъ Продота Історіка, че на царпсаммихитово-то време като паднаха нѣколко кѣпки дождъ жители-те тамошни толкова се уплашиха, шото сички-те люде облекохасе съ вретиче, а свѣщенницъ-те удвоиха жертвы-те имъ и моленіа-та.

Но совсемъ че дождъ отъ небеса не напоюва Вгупетъ, Нилско-то обаче катагодишно наводненіе и преливанѣ прави го най благо-плоденъ (берекетліа) отъ сички-те почти други подъ слънце-то страны. Въ толкова высота се възвѣшаватъ воды-те и исканѣватъ; шото като по нѣкое море плыватъ по нѣхъ малки корабцы на секаде. Отъ едно село до друго направени са высоки пѣтициа за да прехождаатъ по нѣхъ когато става това наводненіе, а села-та са все на по высоки мѣста. На това катагодишно време Вгупетски-те землеработниці почиватъ,

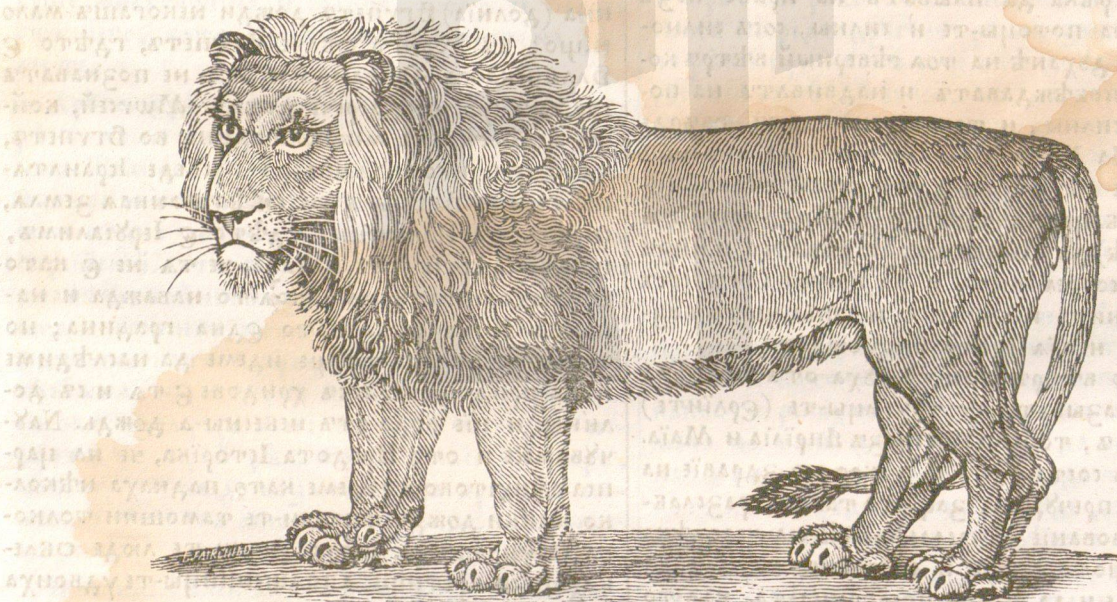
а жадна-та имъ земя напоювасе и напъл-
нѣва отъ вода.

Като спаднатъ воды-те и оттрѣгнатсе отъ
пале-то, земледѣльци-те (орачете), безъ оранѣ
и безъ секаковъ дръги трѣдъ, посѣятъ сѣме-
то що е за сѣанѣ врагъ калята. Понеже се
воды-те оттрѣгнѣватъ и мало по малѣ зем-
ля-та изсъхнѣва, слѣдѣва че по нѣкои край-
ни мѣста на Вгупетъ, като са посѣяни,
да узрѣватъ сѣанѣа та въ това време, ко-
гато сѣятъ по брегове-те на рѣка-та. Вои-
стиннѣ въ тазы Вгупетска весъ (страна) мо-
жешъ да видишъ современнѣ (въ едно вре-
ме) сѣателъ-атъ да сѣе, нива-та да е покрѣ-
та съгъ млади и зеленѣ класочки, и жнецъ-
атъ да собира пѣанѣ и узрелѣ класове и
снопове; сирѣчь можешъ да видишъ сѣше-
временнѣ пролѣтъ-та, жетѣва-та, и есенъ-та,
сички заеднѣ да се радѣватъ предъ тебѣ.

Освѣнь това природно катагодишно водъ-

нонапоюванѣ во Вгупетъ, праватъ и дръго.
Като тече рѣка-та въ свое-то си мѣсто 9 ме-
сеци, изнаждатъ изъ нея вода съгъ колеса
(долапе), каквото по дръги мѣста праватъ
за градини-те, съ кои-то искачѣватъ вода-
та отъ Нилъ рѣка, и изсипѣватъ а въ ко-
ры-та, а отъ корыта-та распрѣснѣватъ а по
секаде дѣто имъ трѣбѣва съгъ прекопѣ и вады,
та непрестаннѣ напоюватъ онѣа мѣста,
кои-то имъ трѣбѣватъ за сѣанѣ, и така
презъ сичка-та година не престанѣва онова
мѣсто безъ благоплодіе (безъ берекетъ) и
рожеѣ секакви. Отъ тѣва се увѣбѣватъ сло-
веса-те на Моисеа, кой-то казѣва, че Вгү-
петска-та земя се напоюва като една за
зелѣ и лахана градина.

Вгупетъ собственнѣ производъ има : жи-
то, оризъ, памѣкъ, лѣнъ, шекеръ, клана, тем-
нанъ, хѣрмы, и пр.

ЛѢВЪ (Лѣланъ).

По големи-те лѣвове иматъ до четѣры ла-
кти дѣжина отъ зѣрла-та дори до опашка-
та, коа-то е и та почти два лакти дѣгъа.
Высочина-та на поголемѣ-те е повече отъ
два лакти. Лѣвица-та, спорѣдъ сичко совсемъ
що е по малка отъ лѣва почти една четѣр-
та частъ, нема и грива.

Спорѣдъ озра-атъ и ходенѣ-то това до-
стогловнѣ четѣроножно е прѣсвокоднѣ и ве-
ликолѣпно. Има голема глава, уши околѣс-
ти, веждѣ големи, и очи като огнь свѣт-

кави, а най повече, като се разсѣрди. Грѣ-
ди-те (гради-те) мѣ са гѣсти съ влакна, о-
пашка-та на край-атъ влакненна, а грива-та
мѣ са мало нещѣ блѣди и черни и висатъ отъ
вратъ-атъ въ двѣ-те страны на глава-та мѣ.
Совственнѣ-о мѣ шаръ е блѣдъ, по рекра-та
мѣ овачѣ и утроѣва-та (шкѣмѣто) по е отъ-
ворѣнъ (ачикъ), и по бѣлѣ. Тѣлеснѣ-о мѣ
саставъ (систѣма) и страшно-то мѣ клатѣнѣ
и ходенѣ показѣватъ да има кости, жилѣ,
кои-то особѣнѣ некакѣво саставѣватъ мышѣцѣ

(ДЕБЕЛИНИ), и даватъ мѣ пречудна твърдостъ и сила, щото да гони сички-те животни и да ги трепе и паде. Совсемъ що е толкова големъ, дебелъ и тлъстъ, но, като се разгнѣва, споредъ сила-та си и чевърстѣ-та вижда се като единъ петелъ легкій и силнодѣятелный. Кога се разгърди, напърчѣва грива-та си, свѣткатъ мѣ очи-те като огнь, стърчѣва страшно вѣзѣ-те мѣ и чело-то мѣ, пѣлава си страшны-те зѣбы, и предпоставя мѣкое предивно и великолѣпно зрѣніе и гледанѣ, кое не е възможно да се опише. Свѣткови-те мѣ очи иматъ такова нещо като кожа (мембрана), коа-то може да распростира по ниѣ какво-то сака, и споредъ коа-то вѣроатно може да поема чело-вѣкъ и да мѣ се чини, че секога левъ-о спава съзъ отворенни очи. Долни-те мѣ са зѣби дълги и твърде чвѣрсти; челюсти-те големы и твърде тѣки; и вѣрхъ-о на азык-атъ е толкова остръ и шилестъ, щото разкъсѣва кожа-та на многѣ животни. Като рыка (реве или вѣчи), понеже тѣра уста-та си на земя-та гласъ-о мѣ се распрострѣва далече по секаде на право така, щото не може никой да познае место-то мѣ, гдѣ се намерѣва. Това най повече устращѣва животни-те и прави ги да треператъ отъ страхъ, кои-то така уплашени бѣгатъ на самъ на тамъ, и многѣ пѣти, като тѣрчатъ въ темнина-та, пристигнатъ тамъ, гдѣто е той, левъ-о сирѣчь.

Ражда се левъ-о въ най топли-те мѣста Асійски; но най повече въ внѣтрешни-те мѣста Йфрікански, и царствѣва на по слаби-те животни.

Собыкновенно живѣе въ гѣсты-те дѣрѣвы (горы); редкъ се вижда дѣна, защото мѣ досажда свѣтлостъ-та голема; но кога се пристемни, оставѣва пещера-та мѣ, и отива да тѣрси и да намери ловъ, рыка трепетно и страшно, и устращава сички-те животни, като го чѣатъ. Бѣдно самъ ударѣ съ нога-та мѣ стрѣшѣва вратъ конскій; съзъ опашка-та обара чело-вѣка на земя-та, колко и да е тѣкъ и силенъ; вѣдига лесно волъ, или биволъ, като имъ истрепсе перѣвъ утрока-та. На пѣве (пѣви) не се стѣрчѣва на секакво животно, освенъ ако се многѣ разгърди, или ако се утѣси отъ гладъ и принѣди; на такова време казѣватъ, че не се бои отъ нищо, и че не мѣ се опира нищо. Хрипѣва, обѣднѣвъ вѣзѣвъ лов-атъ мѣ отъ скрътно место и въ той часъ го дръпѣва; но ако не полѣчи, редкъ прави второ хри-

панѣ на това също животно и вѣзѣва се надиръ мирно въ дѣрѣва-та въ коа-то живѣе. Кога-то фати нѣкое животно, стресе го на земя-та, и редкъ го ухлѣпѣва и паде, ако не го е умерѣвилъ добре, кое най повече прави съзъ страшно рыканіе и реванѣ. На овцѣ-те до толко не се стѣрчѣва, колкото на слон-атъ (филатъ) и на велѣдѣ-атъ (дѣве), вижда се отъ тѣхъ да се услаждава повече, нежели отъ овцѣ-та съ велѣнна-та ѣ кожа. Съзъ тѣвѣрѣ-те мѣ зѣбы стрѣшѣва кости като орехи; а многѣ пѣти погѣлѣва ги заедно съ месо-то. Като е разлѣтенъ многѣ, или гладенъ, напърчѣва грива-та, и ударѣва опашка-та по гѣрѣ-атъ си и по реѣра-та си; а въ такова приключеніе всема е бѣдно, ако се намѣри нѣкой на близъ; но като не вѣдига грива-та си и опашка-та, вижда се да е миренъ, и тогава вообщѣ многѣ близъ при него можатъ да преминатъ пѣтешествѣнниѣ (гюлѣи) съзъ точна безѣпасностъ и безъ страхъ.

Женскі-о, сирѣчь лѣвица-та, совсемъ що е природно по немощна, и по болшей части по козѣлива и страшлива нежели мъжкі-о, но та е по сла отъ него като има малки лѣвчѣта, защото се стѣрчѣва съ по големо усѣтленіе и усилѣванѣ, и утѣрѣва секакво какво и да ѣ слѣчи предъ очи-те животно, и занаса го на малки-те си. Ако се слѣчи да а намератъ нѣкой ловѣ съзъ дѣца-та ѣ заедно, тогава се вижда, че не усѣща никакво ударѣ и колѣ, но като си сложи глава-та на доле и като си опрѣчи очи-те камъ противниѣ-те ѣ, или ги избѣви и уѣдѣва, или тѣ умира, а послѣ лѣвчѣта-та ѣ.

Господинъ Turchell повѣствѣва бѣдно достословно съзъ лѣва (асланатъ), приключеніе, като пѣтешествѣвалъ у Йфріка.

“Ходихме нѣкой до единъ часъ разѣтолнѣ по брегове-те на бѣдна рѣка, кои-то имаха по онѣа мѣста многѣ високи папѣре (сазове за рогоски). Вѣчѣта-та съзъ радостъ тѣрѣха на секаде за да испѣтѣватъ на самъ на тамъ въ папѣрѣ-те за некой ловъ; а най сѣтне, вѣдохме че намерѣха нещо помеждѣ папѣре-те, кое-то ги направи да лѣатъ тѣвѣрѣ силно.

Я насъ на тозъ часъ съзѣ сомнѣніе (шѣбе), и като пригледнахме уѣвѣрихме се, че тамъ бѣха лѣвове. Насѣкѣвахме прочѣе вѣчѣта-та и побѣждавахме ги за да бѣ направили да излѣзатъ отъ тамъ, и послѣ по мало време вѣдохме че излѣзнаха бѣдинъ лѣвъ и бѣдна

авица. Та избегна низъ папдрете и не се виде що стана; левъ-о обаче излезна безматерно и съ такваа свобода и дерзновение, што застава като единъ люкопштенъ зрителъ (сирѣца) та ны гледа. На таа минута сирѣчь обеднага познахме че сме на вѣдно мѣсто и прежалѣхмѣ живот-атъ си, защото животното се виждаше приготвенно да хрипне връзъ насъ, а нѣе стоехме на брег-атъ въ мало нѣкое разстоаніе отъ него, по мнозина-та отъ насъ бежа пешацы и безъ оръжіа (безъ пѣшки), и немахме надежда да се избавимѣ и да се кѣтѣдришѣмѣ отъ забвѣ-те мѣ. И азъ самъ тогава слѣдчисѣ да самъ пешакъ, и за беганѣ немахъ никаква надежда. Совзехъ прочее сѣдѣтва колкото беше възможно добри и смышленіа, и съ пицолетѣ ми въ рѣце-те бежъ готовъ да мѣ свѣткамъ, и отъ дрѣжина-та кои-то имаха пѣшки, така и тѣа бежа готови. Но сега се стѣрчаха съ голема смѣлостъ и устремленіе нестрашливи-те кѣчета помеждъ насъ и помеждъ асланѣ-та, и, като го обиколѣха отъ секаде, лаежа тѣврѣе слѣ. Досточѣдно беше великодѣшѣ-то и насилно-то дерзновение на тѣа вѣрни наши кѣчета; прикляжихасѣ отъ страна на таа скотска толкава величина, и стоеха таа съ съ тилѣнъ гласъ кричежа предъ лице-то мѣ и не мѣ се боежа, но като околѣ некой конъ, или волъ намерѣвахасѣ безъ страхъ. Левъ-о, като усѣти сила-та си, остана недвѣжимъ и не се поклачѣваше каремъ отъ тѣа нѣхнѣи предпрѣятни лаанѣ-та и кричанѣ-та, и имаше глава-та си зачѣрната камъ насъ. Като видѣжа кѣчета-та, че мѣ са очите на насъ така опорченни, прикляжихасѣ дори и до нозѣ-те мѣ, и виждахасѣ като да сакаха така некакво и да го фататъ, наистина като некой заакъ; но сиромашинки-те дрѣпнаха мѣ дарѣ-та и отмишеніе-то за безѣмѣ-то имъ; защото самъ съ съ едно поклачѣванѣ на нога-та мѣ паднаха обѣ-нашъ две мѣртви кои-то совемъ то не си развали многолѣпно-то мѣ стоанѣ отнюдъ (ни мало неѣо каремъ). И съ толкѣва малкѣй трѣдѣа направи това, штоо еѣа познахме, че съ нога-та си ги умертви. Нѣе се ползѣ-вахме отъ това време като го бежа обиколѣли кѣчета-та, и не изгѣвѣхмѣ нито еѣна минута (декика), но пѣскахмѣ го на тозѣчасъ; еѣно олово (кѣршѣмъ) прови мѣ рекѣ-то, и веднага потече кровь, но тозѣ па стоеше оѣне на това сѣщомѣсто. Сега беше безѣвако сомнѣніе гѣвно, че ще да хрипне връзъ насъ; сека пѣшка изведнашъ на напѣланих-

ме, и щежмѣ па да го пѣскаме, но послѣдѣно и шастѣно нашѣмъ, като го согледахмѣ да си отѣважда и да се отѣдалѣчѣва отъ насъ кротѣ-кѣ и мирнѣ съ съ сичѣка ни радѣсть разѣво-нѣхмѣ отъ него съ такова позѣравленіе. И совемъ що имахмѣ предъ мало неѣо време надежда, и ублажавѣхмѣе така некакво съ надежда като да фатимѣ за нога асланъ, но по колѣ стана че се не спѣдобѣхмѣ нито нѣе да мѣ фатимѣ нога, нито тоѣ насъ съ чапѣ-те мѣ да ны помилѣва и да ны погалѣуба. Тѣзѣ левъ ни се виде спѣредъ величина-та мѣ весьма голѣмъ, защото, като бежа кѣчета-та околѣ него, виждашѣсе помеждъ нѣхъ кол-кото еѣдинъ волъ, съ съ гѣсти-те мѣ напѣр-ченни и страшни грива. Беше отъ ошѣа, кои-то се называтъ за по черни-те имъ грива сѣтѣнтѣтѣски цѣрни лѣвѣе; тѣа са по го-леми и по сѣи отъ ошѣа штоо се именѣ-ватъ блѣдѣи (жѣлтави) лѣвѣе.

ХАВАРЪ.

Хавар-о правѣтъ въ Рѣсѣа отъ пица-та на нѣкои най голѣми рѣкѣ, а най повѣче отъ Мерсина-та. Най повѣче-то става отъ рѣкѣ-те въ Волга рѣка, става оѣе и отъ Дѣнав-ска-та рѣка и отъ ошѣа, кои-то са въ Дѣнѣпръ или Ворѣсѣенъ, и Донъ рѣка. На Мартъ ме-сецъ дохожда много множество Мерсина въ тѣа страны за да направи тамъ нарожденѣ-то. У еѣна отъ най голѣми-те рѣкѣ ка-зѣватъ да се намиратъ 3,000,000 пица штоо са като зѣрна въ кошѣлек-атъ и (въ кѣсѣата и), тѣа рѣкѣ се лѣватъ и съ мрежѣ и съ ва-диѣ.

Правѣнѣ-то на хавар-атъ е такова: первѣ отѣятъ отъ пица-та цѣпа-та; па тогава ги мѣятъ у оѣетъ или въ кѣловѣно и простирѣтъ ги по дѣски на вѣтар-атъ да изсахнѣватъ; на-поконъ ги насѣлюватъ товерѣннѣ, защото смѣшатъ пица-та заеднѣ съ съ соль-та и съ съ рѣка ги стривѣтъ и изѣкѣвѣватъ, слѣдова-телнѣ това насѣлюванѣ тѣратъ во вѣтиѣе, и стиснѣватъ го за да се исѣади влажнѣстѣ-та (мокрѣна-та); а най послѣ го нарежѣдатъ въ бѣчѣночки (качѣета) и качѣета, и така става готовъ за продаванѣ.

Хавар-о штоо става по край Каспѣйско море най повѣче-то отѣважда чрезъ Волга рѣка въ Москва; а ошѣа штоо излази отъ пристани-те (лиманѣте) на Чернѣ море и на Меѣтѣйско еѣзѣре кѣпѣватъ го у Астраханъ градъ, Гѣрѣи и Ярменѣ; на 1833 излѣ-знаха отъ тѣа пристани 45,852 пѣда, околѣ

600,600 ѿки; това е обаче по долно отъ основа щото става во Каспійско море. Повечето се продава въ Русіа, Търкіа, Влада; испровождаѣ обаче доволно и во Италіа, и во Англіа.

СЛАВЕНСКА ДРЕВНОСТЪ.

Споредъ Г. Феодора Бмина (вижда на 4-та стр.) вижда се ясно, че нѣкои отъ потомци-те Мосоховъ още на 3010-то лѣто предъ Р. Хрїстово придоха изъ Асіа въ Еврѡпа чрезъ Кавкаскі-те горы помеждъ Каспійско и Черно море и чрезъ Черно и Меотійско море къ сѣверны страны. гдѣто и до днесъ сщществително прїсѣдѣватъ и за твердо доказательство свидѣтельства Москва градъ и рѣка иматъ; а нѣкои па отъ нѣхъ около 1200 години предъ Р. Хрїстово придоха изъ Асіа въ Еврѡпа къ западна страна, гдѣто иматъ и до днесъ за свидѣтелство (шантлзкъ) Падова градъ, кой-то тогава тамъ, като се преселиха, направиха, подобно и Венетіа градъ, кой-то се нарече отъ нѣхно-то има, отъ Бнетъ-те сирѣчь, каквото на 4-та и 5-та стран. доказахме, че това иманованіе имаха още като живѣха у Асіа въ Пафлагоніа на Черноморскі-те южны страны, което иманованіе, каквото казва Славеноморавскій Историкъ Ульманъ, Велтско е, и значить Славный.

Отъ тѣхъ Бнетъ, кои-то Римляне-те послѣ нарекоха Венетъ, а нѣмци-те Венды или Винды, перво особно иманованіе предъ Р. Хр. 986 години пвнсе Іллуріческо, называемо така отъ Іллуріка първѣтъ Краля сегъ народа, тозъ Іллурікъ е былъ крѣпокъ силенъ и во бранѣхъ неповѣдимъ, отъ кого-то се нарекоха послѣ Іллуріцъ, кои-то са были по перво и по значително племя тогава во Италіа, каквото казахме на 5-та стран. по първи-те племена на Италіа бѣха Іллуріцъ. Но тѣа тамъ тогашни Іллуріцъ въ таква дѣлока древность и старость се намерѣватъ, щото не може чловѣкъ да поеме ясно и чисто понатіе за нѣхъ точнѣ, защото на основа време у Еврѡпа немаше такивы каквото на днешніа дѣнь достословны державы и власти, та да изяснѣватъ и предпоставяватъ такивы достопаматни повѣствованіа за тозъ многостарый народъ Римляне-те на това време не бѣха още; защото Римъ се направи послѣ по това време 143 години, а Римско-то

повѣствование много сѣтне наче да се описѣва. Блинѣ-те на основа време описѣвахъ нѣхна-та имъ Історіа. отъ кои-то и ще прїемаме основателно (темелно) доказательство, но немаха на основа дѣлоко време совершенно понатіе и свѣдѣніе за тозъ народъ, та да го опишатъ точно и ясно. Вѣроатно доказательство на тозъстарый народъ за таква дѣлока древность не може да се намери дрѣго отъ вонъ, токмо отъ само прїсѣществително и свойственно споредъ различни времена, каквото и до днесъ, свое осокно иманованіе, и отъ нѣкои народни прїемственни и преслѣдованни, а най повече отъ Старовѣчны-те Славенски праотци повѣствованіа и приказки; защото ни на единъ народъ повѣствование-то не се намерѣва отъ дрѣго мѣсто толкова точно и вѣроатно, колкото въ свое-то мѣ нѣдро (пазѣха), и въ свой-те мѣ прїсѣществени доказательства, а некогашъ се свидѣтелствѣва и увѣрава и отъ нѣкои народны обичаи и народны пѣсни, каквото слѣдователно ще видиме.

Казѣва едно народно рѣкописно повѣствование, кое предпоставявамъ въ смотреніи и разсѣжденіи свѣхъ за понатіе на тозъ Славено-Іллурійскій народъ, а най паче за општъ и доказательство на послѣшны-те Славенски народове; казва, че първый вожда на Енетскій народъ пвнсе Іллурікъ Краля, на кого-то потомци-те споредъ различни времена распространиха Іллурійско-то иманованіе и Іллурійски-те области и мѣста весьма многораспространни, каквото се предпоставяла и ясно казва отъ слѣдѣющы-те вѣроатны Блински Історіи: Най перво вѣроатно воспоминаніе на Іллурія намерѣвасе у старо-Блинска-та Історіа описано 623 лѣта предъ Р. Хрїстово; защото, като повѣствѣватъ, че Керкура градъ заселисе на 755-то лѣто пр. Р. Х. отъ Коринѣанъ-те, а отъ Керкура се засели Дѣрацо, кой-то е сега въ Далматіа, тогава называема Іллурія, на 623-то лѣто пр. Р. Х. "Ἐν ταύτῃ τῇ ἀριστοκρατικῇ ἐξουσίᾳ, ἣ ὁποία ἦτον π. Χ. 833 (Павс. Коринθ. В.), καὶ ἡ ὁποία διήρκτη περὶ τὰς πέντε γενεάς, στείλαντες οἱ Κορίνθιοι ἀποικίας, μετόπισαν τὰς Συρακούσας καὶ τὴν Κέρκυραν, αὐτὴ δὲ τὴν Ἐπίδαμνον κοινῶς λεγομένην Δουράτζο καὶ Ἀπολλωνίαν ἐν Ἰλλυρίᾳ" като повѣствѣватъ, казвамъ, така и воспоминаватъ на основа старо време Іллурія, това Іллурійско воспоминаніе вижда се ясно, че е было отъ Дѣрацо много по прежно и по старо, и подтврждава съхъ увѣрѣніе горереченна-

та Іллувійска древность. Това старо Славено-Іллувійско иманованіе и распространіе увѣр-
равасе и изнава най опытни и доказа-
телствотъ отъ древнаго Иродота Бланина въ сич-
ка-та мѣ предпочтенна Історія, за доказа-
телство описуваема едно или две свидѣ-
тельства отъ тозы Історикъ, кой-то е била
пр. Х. 484 години: Тозы Історикъ, като
повѣствува за Вавилонъ градъ, и като о-
писва обичаи-те Вавилонски и законъ-те,
кои-то употребуваха Вавилонане-те и имаха
за женидѣи-те имъ, казва, че тѣхъ законы
иматъ и Внетски-те Іллувійцы "Νόμοι δὲ αὐ-
τοῖσι ὡδὲ κατεστάται, ὁ μὲν σοφώτατος ὦδε κατὰ γυνήν
τὴν ἡμετέραν, τῷ καὶ Ἰλλυρίῳ Ἐναιτοῦς πυνθάνομαι χρῆ-
σθαι (Клейо биб. а. 196)." Па, като описва Дѣ-
навъ рѣка, казва, че рѣка-та именѣма Скій
(вижда се да е Искръ), коа-то тече изъ Пе-
онійски-те страни и изъ гора, называема Ро-
допа (Доспатъ план.) и като разказува по
среда-та на стара планина, стичасе въ Дѣ-
навъ; а рѣка, именѣма Ингръ шото тече отъ
Іллувійски-те страни камъ сѣверъ и смѣша-
васе въ Тріваллійско-то поле со съ Бронгъ рѣ-
ка, стичасе и тѣ въ Дѣнавъ "ἐκ δὲ Παϊονῶν
καὶ οὐρεὸς Ροδόπης Σκιδῶς ποταμὸς μέσσην συζών τὸν Αἰ-
μόν ἐκδιδοὶ εἰς αὐτὸν (τὸν Ἰστρον)· ἐξ Ἰλλυρίῳ δὲ κτλ.
(Мелпормѣн биб. д. 49)." Много множество такиви
воспоминанія Славено-Іллувійски описува
Иродотъ, каквото ще видиме предъ Фі-
ліппово-то и Александрово време, кое-то беше
почти 400 години, пр. Х. такива много Іл-
лувійски воспоминанія и доказательства за
распространіе сегу Славено-Іллувійскаго
народа да предпоставява. Я Іллувійски-те
предѣли и области споредъ различни време-
на многовидни ги предпоставяваха Істо-
рици-те и опредѣлаваха; споредъ Помпонія
землеописателя Римскаго Іллувіа приключав-
ваше и имаше сичка-та сегашна Болгарія, Сер-
бія, Боснія, Хроатія Славонія и сегашна Іл-
лувіа, гдѣто е Триѣши тѣхъ три сирѣчь Хро-
ат. Глав. и Іллувіа въ Немска са сегашна
държава, дори и до Венетія и Падова, тѣхъ
дѣл-те са во Італія; приключаваше и Дал-
матія, и сичка-та почти Македонія и Алба-
нія, гдѣто са сега Черногорци-те; а Стенъ
Біертъ (P. Biert) притѣра во Іллувійска ок-
ласть и Карпатски-те горы подъ Галікія въ
Немска земля. На Аркадіево-то обаче време,
кое беше пристигнало послѣ отъ Р. Христово
почти и до пето-то столѣтіе Іллувіа беше
раздѣлена на три Епископски области, и
секоа отъ нихъ имаше по единъ Митропо-

литъ: первый беше въ Сирмишъ градъ (на
днешній дѣнь Митровичъ) у Хроатія, называ-
ема днесъ Славонія, кой-то имаше подъ
негова власть Славонія, Іллувіа, Венетія, и
Далматія; второй Митрополитъ беше въ
Среденъ градъ Софія у долна Дакія, называема
днесъ Болгарія, тозы имаше подъ власть
сичка Болгарія, Сербія, и Боснія; а третій бе-
ше въ Солунъ у Македонія, кой-то имаше
подъ власть Македонія, Фессалія, Нпиръ,
сичка Флаада, и Критъ островъ (Гиритъ);
нѣкои обаче казватъ, че това епископско
раздѣленіе пристигна и до Адрианово време,
кое е около 6-то столѣтіе; въ такова
распространіе пристигна Іллувіа въ разсто-
аніе почти въ петнадесать столѣтія.

Тѣхъ се вижда пснъ, че тоа Славено-Іллу-
війскій народъ въ колѣва е распространіе
земно живеалъ въ толѣва вѣкове и въ тол-
ѣва различни эпохи и времена, но споредъ
тѣхъ вышереченни и многораспространни мѣ-
ста, и споредъ тѣхъ различни и многочислен-
ни времена, кои и какви са были предводители
на тозы народъ и управители споредъ дѣл-
боска-та имъ древность точно не може да рече
человѣкъ и да предпостави совершенно за
нихъ повѣствованіе, но споредъ нѣкои дори
и до днесъ сѣществителни присѣтствія и
доказательства може да предпостави нѣкои
отъ нихъ за увѣрѣнно понатіе и свидѣніе
на тѣхъ старовременны народны предводи-
тели и управители.

Слѣдѣва.

Различни разѣми.

На пріатель-атъ требва да правиме добро,
за да ны знае повече и познава за пріате-
ли; а онзы, шото не ни е пріатель со съ
докротвореніе требва да го направиме да ни
е пріатель. За шото са такова доношеніе
докротворително пріатели-те увѣриваме, че
сме имъ искренни и истинни пріатели, а не-
пріатели-те присвоюваме и ублажаваме да ни
не мыслатъ зло.

Когато излава человѣкъ изъ кѣща-та си,
требва да смисли шото ще да прави на вонъ,
и каде ще иде; а като се върне и да флѣзне
въ неа да смисли па шото е направилъ и какво.

Онзы градъ е най благополѣченъ и умно-
женъ, въ кой-то добри-те человѣци иматъ
почестъ; а най бѣденъ и пѣстъ градъ става,
въ кой-то са предпочтенни зли-те хора.

Добрико

ОГЛАВЛЕНІЕ.

Івнїа мѣсѣцъ, и Благонравїе	Стран. 33
Хрїстіанство, и Западна цѣрковь	— 34
Вдичичи	— 35
Тройчии, Протестанте, и Седмъ Вселенски Совори	— 36
Лѣтословіе	— 37
Впохи, Торговла Ршсїйска, и Москва	— 38
Мѣры за смѣшаванѣ, Мѣры за протаженїе, Мѣры за тяжесть, Впохи, и Человѣчество	— 40
Новомѣсцословіе, Чѣдно приключенїе, Пословицы Яра- бїйски, и Вгупетѣ	— 41
Левъ (Ясланѣ)	— 44
Славенска древность	— 47
Различни раздми	— 48

Цѣна за 12-те Единолѣтна предплащанна.

- 1 ПатоФрангъ въ Смурна.
- 1 Двѣстолпникъ въ Цариградъ при Г. Ралли Х. ПЗ. Маврѣди.
- 6 $\frac{1}{2}$ Рѣбли за Ршсїа.
- 3 Рѣвїе-та за Влахїа, Сербїа и Боснїа.
- 25 Гроша за Фракїа Болгарїа, и Македонїа.

ПРОВЕРКА 1959 г.